

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ȚI.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile neprețuite nu se primesc. — Manuscrisuri nu se retrămit.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

Nr. 190.

Duminică, 24 Augustū (5 Septemvre).

1886.

Brașovū, 23 Augustū 1886.

Acum iesū la ivelā cele ce s'au pusū la cale în Franzensbad, între principele de Bismarck și dl-ul de Giers, în privința Bulgariei. Nu mai încape îndoielā, principele Alexandru, deși Germanū și oficerū prusianū, a fostū sacrificatū de către cancelarulū germanū.

„Nu putemū provoca unū rēsboiu cu Rusia din cauza prințului de Battenberg“, dīcū foile oficiōse germane și organulū de frunte bismarkianū „Norddeutsche Allg. Ztg.“ declarā pe față, cā cabinetulū germanū trebuie sē mērgā în acēstā ceștiune mână în mână cu cabinetulū rusescū, fiindcā la dincontrā Germania va fi aruncatā într'unū rēsboiu îngrozitorū.

Principele Alexandru a avutū negreșitū cunoștința de cele ce s'au stabilitū în Franzensbad între cei doi cancelari puternici, cānd, în ziua de 31 Augustū a. c., a făcutū o încercare de a se apropia de Țarulū, adresāndu-i o scrisōre în care îl asigurā de devotamentulū sēu neclintitū, fiindū cu urmātōrele semnificative cuvinte: „Rusia dāndu-mi corōna numai în mânăle Suveranului ei sunt gata a o depune“.

Rēsponsulū ce l'a primitū prințulū Alexandru la telegrama sa este cātū se pōte de rece, ba chiarū respingētōrū. Țarulū desaprobā rēintōrcerea prințului în Bulgaria și la rugarea acestuia, „ca împēratulū sē autorizeze pe generalulū Dolgoroucov sē se înțelēgā cu elū“, Țarulū rēsponde: „Mē voiū reținē dela orī-ce amestecū în trista stare, la care e redusā Bulgaria, cātū timpū rēmāneți în ea“.

Țarulū finesce dīcēndū: „Alteța Vōstrā va aprecia ce e de făcutū. Imi rezervū a judeca ceea ce imi comandā memoria veneratā a părintelui meu, interesulū Rusiei și pacea în Orientū.“

„Interesulū Rusiei“, ētā punctulū împrejurulū cārui se învētescū tōte. De voința poporului bulgarū și de interesulū Bulgariei nici pomenire nu se face. Rusia pretinde în modū categoricū retragerea prințului Alexandru, fiindcā acēsta convine interesului sēu.

Cuprinsulū scrisorilorū din vorbā nu credemū sē fiā aprocrifū, după ce „Agenția Havas“ asigurā, cā aceste scrisori au fostū publicate în „Țarulū Oficialū“ din St. Petersburgū. Și decā suntū adevērate, atunci nu mai este speranță de-o reconciliare între Țarū și prințulū Alexandru, atunci tōte mijlocirile, ce s'ar face dela Berlinū, vorū rēmānē zadarnice.

„Alteța Vōstrā veți apreția ce e de făcutū“ dīce Țarulū către prințulū Alexandru și în aceste cuvinte ironice se resumā tōtā însemnāta situațiunei anormale de față. Viitōrea ei desfășurare depinde dela decisiunile ce le va lua prințulū bulgarū.

Se anunță din mai multe părți, cā prințulū Alexandru a intratū erī în Sofia. Primirea ce i s'a făcutū va fi fostū, suntemū siguri, cātū se pōte de simpaticā, cu tōte aceste însă multā amărăciune trebuie cā a cuprinsū inima vitezului prințū, cānd se va fi gânditū la viitorū.

Deși se vede îmbrățișatū și aclamatū de poporū, iubitū de toți pentru devotamentulū, ce l'a doveditū în lupta pentru mārirea și liberarea Bulgariei, prințulū Alexandru trebuie sē se gāndescā în mijloculū uralelorū poporului și a armatei la — despărțire.

Pōte fi o sōrte mai amarā ca acēsta? Prințului Alexandru i se întinde pāharulū celū amarū și probabilū cā lū va bea — cāci așa pretinde „interesulū Rusiei.“

Evenimentele din Bulgaria.

„Die Post“ din Berlinū, care trece ca o fōiā ce adesea se inspirā de cancelaria germanā, dīce cā în casulū cānd principele s'ar întōrce la Sofia, poporulū va

cere unirea Bulgariei cu Rumelia și ereditatea tronului, ceea-ce arū aduce marī dificultāți din partea Rusiei și a Turciei

„Petersburgskija Viedomosti“, polemizānd contra lui Katkov și contra țiarului „Novoje Vremja“, aratā cā ocupațiunea imediatā a Bulgariei este imposibilā. Pe uscatū drumulū spre Bulgaria este închisū și pentru o debarcare de pe mare îi lipsescū Rusiei mijlōcele trebuincioșe. Mai departe lipsesce înțelegerea cu România care se găsește în ore care dependința de Europa, Numitulū țiarū pune în vederea publicului rusescū sē se ferescā de o nouā sentimentalitate politicā. Imediata ocupațiune pentru restabilirea ordinei în Bulgaria, ar face din Rusia gendarmulū Europei, i-ar impune marī sacrificii, fără de a aduce vre unū serviciu intereselorū rusesci. Nu'i vorbā, eventualitatea ocupațiunei nu trebuie perdutā din vedere, dēr acum este imposibilū d'a precisa momentulū ocupațiunei.

Principele Alexandru a adresatū, pe cānd se afla în Cernăuți, urmātōrea telegramā lui Stambulov: „Viu, și după revista ce voiū face trupelorū decā vomū fi destulū de tari, voiū pleca la Sofia în fruntea acelora, cari ne-au ajutatū încă o datā la biruință. Punū nădejdea în Dumneșeu și în credincioșii mei tovarășī de luptā. Alexandru.“

Correspondentele din Bucuresci alū țiarului parisianū, „Le Temps“ îi comunicā cā, după cātū se spune, căpitanulū Carabaroff de remușcare cā a trădatū pe principele Alecsandru, s'ar fi sinucisū.

„Gazeta de Halle“ aflā din isvorū sigurū din Darmstadt, cā ce-i din Berlinū au fostū informați din Petersburg despre necesitatea unei schimbări de tronū în Bulgaria, dēr cā lucrulū s'a schimbatū după mersulū conjurațiunei din Sofia. O casā de Bancā din Viena ar fi oferitū principelui Alexandru unū creditū de cincī milioane în casulū cānd ar avea nevoie.

„Monitorulū Oficialū“ din Bucuresci desminte scirea, cā Regele Romāniei a trimisū prințului Alexandru suma ce i era necesară pentru a se rēintōrce în Bulgaria.

„Prunculū Românū“ dīce cā școlā de cadeți din Sofia a fostū închisā și regimentele care au luatū parte la complotū au fostū desarmate. Oficerii au fostū însă areștați.

Correspondentulū din Darmstadt alū țiarului „Daily News“ spune cā principele Alexandru a fostū indematū sē se întōrcā în Bulgaria de către o putere, care pe lângā cuvintele ei va lāsa la nevoie sē urmeze și fapte. E temere ca situația sē nu se schimbe în rēu peste cate-va zile. Principele Alexandru înainte de plecarea sa din Lembergū ar fi primitū o depeșā dela principele Bismarck.

Același țiarū aflā din Petersburg, cā între cabinetele din Petersburg, Viena și Berlinū, se face unū schimbū de vederi cu privire la o eventualā ocupație a Bulgariei de către Ruși.

Pressa și evenimentele bulgare.

„Moskowskija Wjedomosti“, ocupāndu-se cu contra revoluțiunea din Bulgaria, despre a cărei isbēndā se vede încă a nu avea o deplinā și esactā informațiune, scrie urmātōrele: „Principele a fostū alungatū; dēr creaturile lui au rēmasū în țērā și mai cu sēmā în armatā. Turburārile actuale dovedescū, cā nu s'a sfirșitū încă totulū. Pōte cā se vorū nasce nouē revoluțiunī, se vorū incepe nouē desbinārī; totulū atērnā de atitudinea Rusiei.“

Rusia trăindū în relațiuni amicale cu puterile vecine, pōte face ordine în Bulgaria. Celū mai bunū mijlocū pentru restabilirea ordinei este ocuparea Bulgariei de către trupele rusesci.

Decā ar intra Turcii în țērā, ei în locū de ordine ar face neorēndueli și urmārile ar fi fōrte desastroșe pentru Turcia. Numai trupele rusesci potū sē menținā pacea în Bulgaria. Soldatulū rusū ērāși va fi salutatū de Bulgari ca unū amicū și ca unū liberatorū.

„Novoje Wremja“ dīce urmātōrele: „Aderenții principelui Alexandru ar face mai bine, decā ar pleca și elū în esilū sēu decā s'ar alipi de partidulū opusū. Moti-

vele cari au datū naștere la întrevederea dela Franzensbad suntū ușorū de înțelesū. În Berlinū vedū cā evenimentele actuale din Bulgaria reclamā neapēratū unū amestecū alū Rusiei, și acum acei din capitala imperiului germanū iau mēsuri ca sē cunōscā din vreme condițiunile de intervențiune a-le Rusiei.

„Nowosti“, vorbindū de contra-revoluțiune, dīce cā decā Rusia va lua ērāși pe Bulgaria sub scutulū sēu, va restabili în țērā ordinea și liniștea și astfelū Bulgarii s'ar convinge în realitate cā Rusia n'a fostū contra unirei. Simpatiile Bulgarilorū ērāși ar cresce pentru marele imperiū slavū, fără alū cārui ajutorū nici unū poporū slavonū nu pōte fi deplinū fericitū. Rusia nu se va opune unirei Bulgarilorū, decā aceștia vorū fi aliații poporului rusū, ca în comunū acordū sē procedā la liberarea lumii slavone de sub jugulū Europei occidentale.

O enciclicā a Papei Leo XIII.

În zilele acestea, Papa Leo XIII, din incidentulū serbării revindicării Budei, a adresatū episcopilorū catolici din Ungaria o enciclicā, datā în Roma, 22 Augustū 1886, care a produsū mare nemulțămire în presa ungarā. Étā cuprinsulū enciclicei:

Papa dīce, cā adresēzā enciclica cu intențiune ca sē 'și arate vederile sale asupra unorū lucruri, cari atingū binele creștinismului în Ungaria. Spune cā „Ungarii au recuceritū Buda“. Aratā apoi cā victoria de lângā Viena asupra Turcilorū, „se atribue“ în mare parte Papei Inocențiu XI. Mai amintesce și pe alți Papi, cari au contribuit la nimicirea dominațiunii turcesci în Ungaria.

Catolicismulū, dīce Papa, e împreunatū cu multe bunētăți, singuraticilorū omeni le dā fericirea eternā, ēr statelorū adevēratā mārire și înflorire. Regelui Stefanū I Papii i-au datū corōna regalā, prin Papi a suprimatū elū rușinoșele conjurațiuni a-le conspiratorilorū, și a înfruntatū victoriosū vijeliile dușmane. Cu ajutorulū religiunii catolice statulū ungarū și-a cāștigatū gloriā. Ungaria a rēmasū „credincioșā“ catolicismului chiar și în acele grele timpuri, cānd o „credință rētăcitā“ a smulsū pe popōrele învecinate din sinulū bisericeii mame.

Papa aratā apoi, cum biserica catolicā e atacatā de multe rele, între cari cele mai periculoșe suntū raționalismulū și naturalismulū. La acestea se adauge apostasia fățișe a puterii publice, cutezanța sectelorū secrete, ireligiositatea tinerimii. Papa dīce: religiunea catolicā „e o necesitate“ pentru liniștea și binele publicū. Celū mai sigurū și mai cu efectū mijlocū în contra „socialismului“ este educațiunea religiōsā a cetățenilorū. Religiunea ordonā, ca și frica de Dumneșeu, cum sē se supună și sē asculte omulū de puterea legitimā; ea opresce pe omū d'a fi resvrātitorū, ea vrea ca fiacare sē i se dea ce e alū sēu, ca dreptulū sē fiā neatinsū, și ca aceia cari au averi mai mari sē sprijinēscā pe cei lipsiți; ea mângăie pe cei nenorociți, promițēndu-le o viitōre viețā cu atātū mai fericitā, cu cātū mai multū a suferitū omulū pe pământū.

Mișcārī civile și turburārī cumplite nu suntū în Ungaria, cu tōte astea pericolele ce ne stau înainte impunū, ca sē fimū la pazā. Înainte de tōte e de doritū, ca în întregū regatulū Ungariei biserica sē se bucure de o deplinā și neștirbitā libertate, cum a fostū mai înainte, în interesulū binelui comunū. Dorimū înainte de tōte, ca sē se înlătore din legi totū ce stā în contradicțiune cu drepturile bisericesci și ce împedecā catolicismulū. În acestū scopū sē lucrāmū neîncetatū, în marginele legii.

Este celū mai supremū ordinū a primi „adevērate“ religiune. Pentru imperiulū lui Dumneșeu nici o etate nu e prē slabā. Preoții suntū obligați a primi în sinulū bisericeii pe aceia cari dorescū. Ce privescū cāsătōriile, dați-ve ostenēla ca învēțătura catolicā despre sfințenia, unitatea și nedeslegarea legăturii cāsētōriei sē prinđā adēnci rădēcinī în inimī. Cāsētōria creștinescā e supusā numai puterii bisericesci, sē i se spunā mereu poporului, ce simte și învēțā biserica cu privire la acea instituțiune numitā cāsătōria civilā; în ce sensū și cu ce intențiune sē asculte catoliculū de o astfelū de lege; cā din fōrte importante temeuri catolicilorū nu le e permisū a se cāsătōri cu creștini de confesiune acatolicā și cā cei ce facū acēsta fără autoritate și consimțēmēntulū bisericeii pēcătuescū contra lui Dumneșeu și contra bisericeii, și e unū pericolū pentru familii și pentru state.

De aceea au făcutū unū serviciu religiunei și patriei acei bărbați catolici, cari acum doi ani au respinsū în adunarea legislativā a regatulū rugārea d'a se declara valabile cāsētōriile creștinilorū cu evrei. Așa sē se facā totdeuna cānd e vorba de isbēnda cauzei catolice.

Ce privescū instrucțiunea tinerimii, este ađl celū mai înaltū și mai mare interesū nu numai alū bisericeii, ci și alū statului, ca tinerimea sē se crescā din

O excursiune pe mare.

În privința campaniei bricului român „Mircea” pe marea Negră, citim următoarele în „Revista armatei”:

Bricul Mircea este un mic bastiment de război de o construcție foarte îngrijită, arborada (catargele) sa înalta, formele sale fine îi dau un aspect foarte elegant:

Echipajul bricului se compune din 47 elevi, din școala de marină, 45 de metelofi și 8 ofițeri avându un efectiv de peste 100 oameni. Acest bastiment după o călătorie de 30 zile în marea Negră, unde a vizitat: Varna, Sinope pe cotele Anatoliei, Sukum-Kale în Caucaz și Sebastopol, în ziua de 5 Iulie ancora în portul Constanța.

După ce comandantul flotei a trecut în inspecție echipajul, în ziua de 11 Iulie, bricul eși în mare pentru a face exerciții de luptă. Fiăcăr ofițer a comandat manevrele cu pânzele, făcându mai multe evoluțiuni și au avut o completă reușită.

În urma inspecției comandantul flotei ținu a arăta mulțumirile sale comandantului bastimentului, căpitanul Irimescu, felicitându în același timp pe ofițeri de abilitatea lor în manevrele cu pânze.

Pe la 20 Iulie bricul Mircea primi ordinul de a pleca în Mediterana, vizitându porturile următoare: Burgas în marea Negră, Constantinopol, Salonici și diferitele porturi din Arhipelag până la insula Syra.

Suntem foarte felițiți a vedea pavilionul român purtat de bastimentele noastre în țările străine, er ofițerii noștri avându cea mai bună ocaziune a se instrui, căci adevărata școală a marinarului nu este decât marea.

Deși bricul Mircea este un bastiment mic înse se comportă foarte bine pe mare, și poate naviga cu cea mai mare siguranță.

Întorcerea va fi pe la finele lui Septemvre, când elevii trebuie să începă cursurile teoretice la școala din Galați.

Manevrele de toamnă în România.

Cetim în „Revista Armatei”: La 6 Septemvre vor începe manevrele de cavalerie cari vor ține până la 1 Octomvre. În acest scop se vor concentra în jurul Buzului 6 regimente de călărași și anume: regimentele 3, 4 și 10 din corpul II de armată și regimentele 5, 6 și 12 din corpul III de armată. Aceste regimente compuse din câte 4 escadrone, numărându fiă-care câte 112 oameni, vor fi instalate în sera de 5 Septemvre pentru ca a doua zi să potă începe exercițiile.

Aceste regimente vor forma o diviziune compusă din trei brigade. Diviziunea va fi comandată de d. general V. Crețeanu, inspector general al cavaleriei, avându atașat ca șef de stat major pe d. Al. Lambrino, er ca ofițer de stat major de dd. căpitan Leon Mavrocordat, dela marele stat major, C. Corlătescu, dela școala de cavalerie, și N. Constantinescu, din regimentul 5 de artilerie. Brigada I, compusă din regimentele 3 și 4, va fi comandată de d. colonel Atanasie Dumitrescu; brigada II, compusă din regimentele 5 și 6, de d. colonel C. Formac, și brigada III, compusă din regimentele 10 și 12, de d. colonel G. Arion.

Împreună cu aceste regimente de cavalerie vor manevra, dela 19 Septemvre până la 1 Octomvre, trei baterii călărețe de câte 4 tunuri, din regimentele 2, 3 și 7 de artilerie, puse sub comanda unui major. — Cu direcțiunea serviciului administrativ a fost însărcinat de d. sub-intendent N. Sebastian.

Iată și programa acestor manevre: Dela 6—10 Septemvre: școala de escadron și serviciu de siguranță; Dela 11—15 Septemvre: școala de regiment și serviciul de siguranță; Dela 16—21 Septemvre: evoluțiuni, trei zile pentru școala de brigadă și trei zile pentru școala de diviziune; Dela 22—24 Septemvre: explorări și recunoșteri; 25 Septemvre: serviciul de siguranță în stațiune; 26 Septemvre: imbarcarea și debarcarea pe drumul de feră la puncte hotărâte; 27 și 28 Septemvre: marșuri de rezistență; 29 și 30 Septemvre; manevre de cavalerie și defilare; 1 Octomvre: pornirea trupelor la garnisonele lor.

Ultime sciri.

St. Petersburg, 2 Septemvre. — „Diarul Oficial” publică o telegramă adresată Țarului cu data de 31 August și în care prințul Alexandru se exprimă cum urmază:

„Sire, reluându în mână guvernul țerei mele, îndrănesc a supune Maiestății Văstre espreziunea mulțumirilor mele pentru atitudinea reprezentantului vostru la Rusciuc. Acesta, prin prezența sa oficială la recepțiunea ce mi s'a făcut, a arătat poporului bulgar că guvernul imperial nu aprobă actul revoluționar îndreptat contra persoanei mele.

În același timp solicit Majestății Văstre permisiunea de a vi supune espreziunea recunoștinței mele depline pentru buna-voință ce a avut de a trimite în Bulgaria pe generalul Dolgorukoff. Căci reluând puterea legală în mână, primul meu act este de a esprima Maiestății Văstre firma mea intențiune de a face toate sacrificiile necesare pentru a ajuta mărinimosa gândire a Majestății Văstre, și de a face ca Bulgaria să iasă din grava criză ce străbate.

Rog pe M. V. să autorizeze pe generalul Dolgorukoff să se impace cu mine direct și cât se poate de curându. Voi fi felițit să pot da Majestății Văstre proba hotărâtoare a devotamentului neclintit de care sunt insuflit față cu Augusta Văstră persoană. Principiul monarhic mă silește a restabili legalitatea în Bulgaria și Rumelia.

Rusia dându-mi corona, numai în mâinile suveranului ei sunt gata a o depune.

Țarul a răspuns:

Am primit telegrama Alteței Văstre. Nu potă a-proba reîntorcerea Văstră în Bulgaria, căci prevedu nisce consecințe sinistre ce potă aduce această întorcere asupra țerei bulgărești, deja destul de încercată.

Misiunea generalului Dolgorukoff devine inoportună. Mă voiu abține dela orice amestec în trista stare la care e redusă Bulgaria cât timp rămâneți în ea.

Alteța Văstră va aprecia ce e de făcut.

MI rezervă a judeca ceea ce mi comandă memoria venerată a părintelui meu, interesul Rusiei și pacea în Orient.

Filipopol, 2 August. — Am vădută chiar în acest moment pe d. Stambulov. El mi-a spus că singurul motiv ce potă aduce o intervențiune rusescă în Bulgaria, ar fi resbelul civil, care voim prin urmare să-l evităm. Inse a adaus, că resbelul civil va izbucni numai dacă ne arătăm prea severi față cu conspiratorii. Dér în acest moment primescu nisce sciri din Sofia, anunțându-mi că toate persoanele arestate, ca Karavelov, Zancov, Burmov și alții au fost liberați și că prințul e cu totul hotărât a acorda o amnestie completă. Vom face pe lângă acesta tot ce e necesar pentru a îmblândi pe Țar și a-l împăca cu prințul Alexandru.

Viena, 2 Septemvre. Diarele din Berlin anunță că o înaltă mediațiune s'ar interpune pentru a ajunge la o împăcare între Țar și prințul Bulgariei. După „Gazeta de Voss” împăratul Wilhelm a făcut un demers personal pe lângă Țar pentru a ajunge la o reconciliare între acest din urmă și prințul Alexandru. „Times” din Londra îndemna pe prințul Alec-sandru să nu negligeze nimic pentru a dobândi bunele grații ale Țarului. Numitul diar nu pare a avé înse mare speranță de reușită.

Constantinopol, 2 August. D. Nekliudov, secretarul ambasadei rusești, a plecat la Sofia spre a înlocui pe d. Bugdanov, care a plecat fiă dis în concediu.

Sofia, 2 August. Scirea răspândită de diarele din St.-Petersburg, că ar fi izbucnit în Bulgaria resbelul civil, este cu totul neîntemeiată, pentru că în totă țera domnesce ordinea și linișcea cea mai perfectă.

Berlin, 2 Septemvre. „Gazeta Germaniei de Nord,” vorbind încă odată despre articulele publicate de diarele ultramontane și liberale în privința prințului Alexandru conchide dicându, că nimeni nu se potă îndoi că politica trasă de ultramontani și liberali nu espune Germania la mari pericole; dacă nu vor adera la politica guvernului vor precipita Germania într'un resbel îngrozitor. Reichstagul trebuind să fiă în curându convocat pentru a ratifica tratatele de comerci semne de guvern, inamicii imperiului facu politică străină.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a „Gaz. Trans.”)

PESTA, 4 Septemvre. — O telegramă din Sofia către „Egyetertes” anunță, că prințul Bulgariei ar fi sosit deja er la amei în Sofia. La primirea lui n'au fost reprezentate consulatele germană, rusă și austro-ungară. Scirea are nevoia de confirmare în toate părțile sale.

DIVERSE.

Cununia. — D-lu Dr. Basiliu Preda, avocat în Câmpeni, și d-șora Sabina Andreica își vor serba cununia lor Duminecă în 5 Septemvre c. n. în biserica gr.-or. din Câmpeni.

Păstrarea cafelei. — Cafeua este foarte primitore de umezela și mirosuri ce își iasuesce fiind alături cu alte coloniale cu mirosuri. Bunătatea cafelei constă nu numai în specia ei, ci mai cu sémă în modul cum a fost recoltată în colonii, când s'a copt bine, pe vreme uscată, ferită de ploii și de umezela; cum a fost de bine împachetată în saci, cum a fost adusă pe mare, cum a fost ținută prin băcăniile noastre, prin cămări, eum a fost prăjită și rășnită. Cafeaua fiă rășnită seu neprăjită trebuie ferită de vecinătatea piperului, romului și altor lucruri cu mirosul tare. Dacă se amestecă cu făină de rădăcină de cicore, cu bobe de orz seu de sêcară prăjite își perde aroma ei naturală, de asemenea dacă se prăjesce pré tare seu pré puțin. O vechia gospodară din Rimnic foarte amătoare de cafea bună imf spunea, că nu e permis a se pune în cafea altceva de cât migdale prăjite care îmbunătățesc mult cafeaua și nici a se ține cafeua, prăjită și indesată, altfel decât în cutii bine astupate.

Șmacul untului. — Untul capătă adesea ori diferite mirosuri cari — deși untul e prospet — îl fac a nu se mai pute întrebuința, cel puțin netopit. Aceste alterațiuni, șmacuri cum dicem noi, cei dela țera, provin din multe pricini precum: felul hranei vacilor, réva îngrijire a coșarelor și grajdurilor, ținerea laptelui în un loc pré caldu, dér mai ales din cauza mirosului beciurilor, chilerelor, unde se ține laptele, smântana și untul. Deci trebuie ca laptele și untul să se ție în vase foarte curate și în localuri nemucigăiose, unde nu se ține nici varză, nici vin, nici zarzavate.

Din resbelul din 1877—78. — Cetim în „Revista Armatei”: După un lucru de aproape 7 ani „Noul timp,” ne spune, că comisiunea specială, instituită în 1879 pe lângă direcțiunea generală de medicină militară pentru a încheia comptul perderilor suferite de armata rusă în timpul războiului din 1877—78, și-a terminat lucrările în ceea ce privesce armata din Bulgaria. Resultă că perderile acestei armate au fost neînsemnate, căci asupra unui efectiv de 592,085 oameni, ea a perduto, în urma rănilor ce au causat morte 6465 oameni, și din cauza diferitelor maladii 44,459, cu totul 50,924. Este de observat că nici o armată nu a avut în trecut perderi atât de mici în războiele de aceeași însemnătate ca cel din 77—78. Perderile armatei sêrbe în timpul campaniei din 1886 au fost de 732 morți, 4570 răniți și 1641 dispăruți asupra unei armate de 56,120, er nu de mai bine de o sută de mii cum ne spuneau diarele sêrbesc și austriace la începutul ostilităților.

Umflarea vitelor. — În România multe vite pieru pe fiăcăr an când pascu lacom nu numai trifoiu, luteră, căpriță etc., dér chiar erbă crudă. Ele trebuiesc ferite și în casu de se umflă dacă e în prejuri vr'un veterinar care să sciă mai mult ca un potcovar, trebuiesc chemat d'a da ceea ce se numesce „un coup de trocart”. Dacă — probabil — cultivatorul n'are la îndemână un asemenea om special, să-i dea pe gât conținutul unui pahar cu apă în care se turnase 20 picături de alcali volatil. Dacă și spițeria e de parte și nu e la îndemână alcali volatil, să se tórne pe gâtul vitei ce începe a se umfla, un păhăruț de rachiu amestecat cu p'atata untu-de-lemn de mâncare. La oi se dă apă cu mai puțin alcali volatil. De multe ori sătenii își scapă boulenii lor umflați gonindu-i pe câmp până se obosesc și „trece prin ei.”

Ordul nemistuit de cai. — Forte adeseori se întâmplă să vedem, că caii noștri slăbesc deși îi hrănim bine cu fenu și le dăm ordul d'ajuns. Dacă nu e vorba de cai bolnavi, bătrani, réu îngrijit și cari muncesc prea mult, pricina acestei slăbirii provine — adeseori — din causă că nu mistuesc bine hrănirele ce le dăm. Acesta nimistuire, mai ales a ordului, nu e totdeauna o probă că caii n'au dinți seu ordul e prea tare, ci și o probă de lâcomie a calului, care nu mestecă bine ordul seu ovésul în gură ci îl sôrbe, cum s'ar dice. Observați, de curiositate, că caii cei mai lacomi, cari își sfârșesc mai curându porția lor de ord sunt aceia ce-lu lepădă mai mult... la gunoiu. Pentru a se înlătura acest neajuns e bine a nu pune grămadă ordul înainte calului, ci cât se pot de întins și subțire. E bine, și mai ales pentru caii mai bătrani seu celor de muncă, căror trebuie a li se da ord mai mult, să li se hurliescă ordul înainte d'a li se da, seu să se înmoe de cu séră în un vas cu apă curată. Cu chipurile acestea partea mai hrăitoare a ordului (fecula va trece prin toate căile degestive ale calului cu mai mare folos pentru el. („Gazeta Săteanului.”)

Se primescu în cuartir cu întreaga întreținere 4—6 scolari. Informațiuni în Ulița nouă de sus Nr. 182.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena

din 3 Septembrie st. n. 1886.

Rentă de aur 4%	107 55	Bonuri croato-slavone	105.—
Rentă de hârtie 5%	94 95	Despăgubire p. digna de vină ung.	99.75
Imprumutul căilor ferate ungare	—	Imprumutul cu premiu ung.	121.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (1-ma emisiune)	100.30	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	126 10
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (2-a emisiune)	—	Renta de hârtie austriacă	84.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostii ung. (3-a emisiune)	—	Renta de arg. austr.	85.10
Bonuri rurale ungare	105.—	Renta de aur austr.	117 00
Bonuri cu cl. de sortare	104.80	Losurile din 1860	141 —
Bonuri rurale Banat-Timisiu	104.90	Acțiunile băncii austro-ungare	864.—
Bonuri cu cl. de sortare	104 90	Act. băncii de credit ung.	289.25
Bonuri rurale transilvane	104 90	Act. băncii de credit austr.	279.60
		Argintul — Galbin	—
		impărtașel	5.96
		Napoleon-d'or	10.00
		Mărci 100 imp. germ.	61.80
		Londra 10 Livres sterlinge	126.20

Bursa de București.

Cota oficială dela 24 August st. v. 1886.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	93—	94—
Renta rom. amort. (5%)	97—	98—
convert. (6%)	88—	89—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	32—	34—
Credit fonc. rural (7%)	103—	104—
" " (5%)	87—	88—
" " urban (7%)	100—	101—
" " (6%)	92—	93—
" " (5%)	82 1/2	83—
Banca națională a României 500 Lei	1018	1030
Ac. de asig. Dacia-Rom.	270	275
" " Națională	214	216
Aur contra bilete de bancă	13.75	14.15
Bancnote austriace contra aur.	2.01	2.02

Cursul pieței Brașov

din 4 Septembrie st. n. 1886.

Bancnote românesce	Cump.	8.68	Vënd.	8.72
Argint românesc		8.60		8.65
Napoleon-d'or		9.97		10.—
Lire turcesce		11.27		11.30
Imperiali		10.26		10.29
Galbeni		5.88		5.92
Scrisurile fonc. » Albina »		100.50		101.50
Ruble Rusesce		121. 1/2		122. 1/2
Discontul		7—10 %		pe an.

DIȚIONARUL GERMANO-ROMÂN

de **TEOCHAR ALEXI**

à 1 fl. 50 cr. séu 3 lei 50 bani exempl. edițiunea autorisată, se află până astăzi de vëndare la următoarele librării:

Brașov: Tipografia Alexi, D. Nicolae I. Ciurcu, H. Zeidner, A. Altstädter.
București: D. D. Sotschek & Comp., E. Graeve & Comp., Ig. Haiman, R. Watzina. (A. Cerny.)
Budapesta: D. Gustav Grimm, strada Hatvan, D. Sig. Robicsek strada coronei.
Blașiu: Librăria archidieceșană, Tipografia semin.
Câmpulung (Bucov.): D. Gabriel Storfer.
Craiova: D. H. Zamitca.
Cernăuți: D. Romuald Schally, D. H. Pardini li brăria Universității.
Clușiu: D. Iohann Stein.

Făgărașiu: D. D. Brüder Thierfeld.
Iași: D. O. Hildebrandt.
Lugoșiu: D. Adolf Auspitz.
Năsăud: Librăria Concordia.
Oravicza: D. I. E. Tieranu.
Orșova: D. C. Böhme.
Radautz: D. Iacob Niderhofer.
Sibiu: D. W. Krafft, D. A. Schmidicke.
Timișora: Librăria Polatsek.
Viena: D. D. Mayer & Comp. Singerstrasse 7. D. Wilhelm Frick librăria Curții, D. D. Gerold & Comp. D. Georg Szelinski librăria Universității.

A se cere exemplare din a opta séu a noua miiă.
 Brașov, 9 (21 Iuliu 1886.

Tipografia ALEXI.

Schimbare de locală!

Am onóre a încunoscința pe Onor. publică că la 28 August a. c. m'am mutat cu mărfurile mele în localul mai înainte fost al d-lui

FRANZ KINDLER

Têrgul Flosului Nr. 21.

Acest magazin mai spațios mă pune în plăcuta pozițiune de a pute servi cu un sortiment mai bogat din toate articolele mele de până acuma, precum și din toate pândăriile și garnituri pentru masă, ce le avea d-lui Kindler ca specialitate.

Mulțumind foarte pentru încrederea de până acum, mă rog a mi-o păstra în noul local.

Cu înaltă stimă

A. Meschendorfer.

Concurs.

Nr. 450 S.
1886.

Pentru ocuparea unui post de profesor de limba maghiară precum și de limba și literatura românească la institutul pedagogic diecesan din Caransebeș, se publică concurs cu termină până la 10 (22) Septembrie a. c.

Beneficiul împreună cu acest post sub restimpul de probă este: Salar anual de 800 fl. Pentru cortel 200 fl.

Competenții au să producă:

1. Atestat de botez că sunt Români gr. or.
2. Atestat de maturitate.
3. Absolutoriu de facultatea filosofică.
4. Atestat despre eventuala praxă de până aci.
5. In lipsa documentului de sub 3 altă atestat, prin care s'ar dovedi cualificațiunea respectivului pentru limba maghiară și limba și literatura română.

Petițiile să adresă la Consistoriul diecesan.
 Caransebeș, în 14 August 1886.

Episcopul diecesan:
Ioan Popasu m. p.

Tipografia ALEXI, Brașov.

Nr. 4674/1886

Publicațiune.

De către subscribul Magistrat se aduce la cunoștință generală, că licitațiunea pentru arândarea pășunii de iarnă pentru oi pe hotarul Sighișorei pro 1886/7 se va ține în 25 Septembrie a. c. Vadiul pentru ambele despărțiminte ale hotarului este de 50 fl.

Despre condițiunile detaliate de licitațiune se pôte lua informațiuni la magistrat în orele de oficiu.

Sighișora, 30 Iuliu 1886.

Magistratul orașenescu.

Nr. 327.
1886.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățator să la șola comunală de fete din opidul Hațeg se deschide prin acesta concurs cu terminul până în 20 Septembrie 1886 st. n.

Emolumentele sunt:

In bani 400 fl. v. a. și quartir.

Doritorile de a competa la acest post au a-și ascerne concursese sale bine instruite cu documentele recerute și cu deosebire despre cunoșterea limbilor patriei române și maghiare la scaunul școlastic comunal în Hațeg.

Dela presidiul magistratului opidului.

Hațeg, în 28 August 1886.

2—3

Bersan,
primar opidan.

950/1886 polg.

Hirdetmény.

A Zernesti kir. járásbiróság részéről ezennel közhirrétetik, miszerint ügyvéd Popescu Victor által képviselt Muscanu George és neje Maria felpereseknek ismeretlen tartózkodása Monea Amos alperes elleni 499 frt. 72 kr. o. e. sj. iránti sommás keresetének tárgyalására határnapul 1886 évi September hó 16-ik napjának d. e. 8 órája e bíróság előtt kitűzetik.

Felhivatik ennélfogva ismeretlen tartózkodásu alperes, hogy ügyének czélszerű védelme iránt a részére gondnokul kinevezett ügyvéd Garoiu Miklos zernesti lakos kellően utasítsa, vagy a tárgyalásnál személyesen vagy más megbízott által jelentkezzék, mert különben mindezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Zernest, 1886 évi Iulius hó 20-án.

A zernesti kir. járásbiróság.

Penciu, járásbiró.

Avis d-lor abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primit țiarul nostru până acuma.

Domnii ce se abonază din nou să binevoiască a scrie adresa lămurită și să arate și posta ultimă.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS“